

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Hyemalis - A Dominica I. Adventus Domini nostri usque ad
Dominicam Septuagesimæ

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Quocumque die sequentium occurrat Dominica prima post Epiphaniam,
habetur infrà, die 12. propria eius meditatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44194

lus: Quasi diceret, quidquid in nobis majus est, in corde nostro est, sive in ea nostri parte quæ capax est Dei possidendi. At quantumcunque pars illa sit capax & magna, major est tamē Deus, cui toti totaliter capiēdo, nil par creatum esse potest, cum se Ipse solus comprehendat.

Atq; hæc intelligere & crebrò cogitare multum prodest ad Praxim servitutis nostræ, tanto Regi fidelius exhibendæ. Sic enim purior est noster animus qui Christi meritum magis spectat quàm ullam inde nobis promanantem utilitatē. Sic nos illi magis ac magis subdimus, cum quantumcunque obsequii deferamus, major sit Ille omni laude, major omni obsequio. Sic quàm insipienter illi agant evidentius patet, qui se ab Illo subtrahunt, quo nullus sapientior ad regendum, nullus potentior ad protegendum, nullus

æquior ad imperandum vel exigendum, nullus melior ad benefaciendum, nullus major ad beandem. Et tamen quàm illi multi sunt, qui se ab Illo subtrahant! Quàm verè S. Augustinus: *Modo multi Christum Regem in cælo sedentem, & ubiq; regnantem habere nolunt.*

O quàm justè, quàm providè præmaturo interitu puniuntur illi qui talem tantumque Regem nolunt in se regnare! Quamquam quid gravius, quid acerbius non ad culpam modo, sed ad pœnam, quam hoc nolle? Quid enim est nolle, nisi se à pacato Rege ad iratum convertere? Quid est hoc nolle, nisi malle à sua prava cupiditate regi, quàm à Divina Sapientia? nisi malle ibi vivere ubi loco Christi, Dæmon regnat! Potestne gravius aliquid cogitari?

DIE VII. IANVARII.

NISI SIT DOMINICA, CVIVS PROPRIA MEDITATIO HABETVR INFRA, DIE DVODECIMA, IN DECVRSV HISTORIÆ EVANGELICÆ.

DE REDITU MAGORUM IN PATRIAM SUAM.

Et responso accepto in somnis, ne redirent ad Herodem: per aliam viam reversi sunt in Regionem suam. Matth. 2.

VERITAS PRACTICA.

Non aliud, sed aliter.

SENSVS EST, Quod consilia melioris vite, non tam sapè spectant aliud in agendo, quàm modum & finem agendi; Non aliud in re & substantia, sed aliter in modo & fine.

RATIO EST, Quia ibi sunt figenda consilia melioris vite, ubi magis deficiamus.

Sed ordinariè magis deficiamus in modo & fine agendi, quàm in substantia rerum agendarum.

Ergo illa consilia non tam spectant aliud in agendo seu aliud in re & substantia, quàm ut aliter in modo & in fine agatur.

I. PUNCTUM.

AUT indignus erat Herodes, cæterique Judæi qui Magos audirent, referentes ea quæ viderant & fecerant: aut periculum erat Magis, ne male à Judæis haberentur, & à fide atq; à religione avocarentur: quam obrem admonentur in somnis, ne quæ venerant revertantur, sed alia via remigrent in patriam suam. Sic fidelis Deus iis qui se suaque omnia semel ei obtulerunt. Est vero præterea moralis & mystica hujus reversionis, per aliam viam ratio

nempe ut Magi discerent se posse quidem visis Christo, repetere sua regna, sua negotia, & quicquid ante domesticum & civile agebant, sed non eodem modo & sine agendum, non ex naturæ depravatæ impetu, non turpis lucri, aut vanæ ambitionis gratiâ, sed rectæ rationis & divini ductu Numinis, ad supremi Dei cultum & æternæ beatitudinis consecutionem. Jamque illud meditabantur quod postmodum scripsit S. Petrus, *Ut jam non desiderii hominum, sed voluntati Dei quod reliquum est in carne, vivant temporis. Sufficit enim præteritum tempus ad voluntatem Gentium consummandam.*

Sic ad nos pie derivat S. Gregorius, hanc Magorum reversionem, dum ait, *Magnum vero nobis aliquid Magi inveniunt, quod in regionem suam per aliam viam revertuntur. Regio quippe nostra, paradysus est, ad quam Iesu cognito, redire per viam quæ venimus prohibemur. A regione etenim nostrâ superbiendo, inobediendo, visibilia sequendo discessimus. sed ad eam necesse est, ut stendo & obediendo, visibilia contemnendo, atque appetitum carnis refranando, redeamus.*

Atque hinc Forma quædam Emendationis

P 2

vita,

In Ps. 55.

Luc. 19.

1. Petr. 4.

Hom. 10.
in Evang.

vita, seu Renovationis spiritus datur, ut quando de hoc negotio agitur, seu quoties melioris vitæ consilia suscipiuntur, non ita spectet ut alio proficiscamur, quam ut aliã viã redeamus ad idem officium nostrum; Non aliud meditemur agendam, sed aliter; Non aliter in re & substantia, sed aliud in fine & modo. Quæ Veritas quia est valde practica & opportuna, idcirco præcipuã est consideratione digna. Sic autem aperte declaratur, Ibi sunt figenda melioris vitæ consilia, ubi magis deficiamus: hoc primum expendum, sive ille defectus vitiosus sit, sive imperfectio, aut perfectionis aliqua tantum privatio, si quid à nobis desideratur, si quid nimis aut minus fiat, si quid deniq; corrigendum & emendandum; nonne in id præcipue incumbit negotium Emendationis aut Renovationis vitæ? Nonne hinc illi Prophetarum questus, & lamenta; *Vulnus & livor & plaga tumens non est circumligata nec curata medicamine, neq; fota oleo. QVARE non est obducta cicatrix filia populi mei? QVO D infirmum fuit non consolidasti; & quod contractum est, non alligasti; & quod abiectum est, non reduxisti.* quasi dicerent, in defectibus emendandis erat posita tota vitæ emendatio.

If. 1.

Ier. 8.

Ezech. 34.

Apoc. 2.

& 3.

L. 1. c. 19.

& 25.

Sic in Apocalypsi Christus Dominus suos illos Angelos seu viros Angelicos & Pastores, in quibus potissimum deficiant, severe admonet & arguit. Sic denique auctor libri de Imitatione Christi, *Semper aliquid certi proponendum est, & contra illa præcipue qua amplius nos impediunt. Et alibi, Duo specialiter ad magnam emendationem juvant, videlicet subtrahere se violenter ad quod natura vitiosè inclinatur; & ferventer insistere pro bono quo amplius quis indiget. Res est seria, res salutis, res æternitatis: Itane apprehendis?*

II. PUNCTUM.

SED ordinariè magis deficiamus in modo & fine agendi, quam in substantia rerum agendarum. Institue aliquod tui examen. Vide vias tuas scito quid feceris, ait Propheta. A mane ad vespeream. A prima diei actione ad postremam, ubinã deficiis? in quo delinquis præcipue? Non deseris orationem, sed modum rite orandi? Non omittis divinum officium, sed attentionem & devotionem. Missam quotidie celebras, & satis crebro frequentas Poenitentia Sacramentum; sed quoniam modo? Sic in studio, in mensa, in relaxatione animi, in conversatione, & officio particulari, si quid peccas, nonne vel quia in his teipsum quaeris, tibi plus nimio complacens, nimis effunderis

Ier. 20.

& dissiparis, non satis religiosè te contines? qui sunt omnes defectus circa modum & finem; nec tamen propterea contemnendi quasi leves & modici, cum ex fine præcipue iudicium feratur de actibus. Unde illa Domini celebris sententia; *Luc. 11. cerna corporis tui est oculus tuus. Si oculus tuus fuerit nequam, totum corpus tuum tenebrosum erit. QVARE, inquit S. Gregorius, cum perversa intentione quid vel rectum agitur, esse splendere coram hominibus cernitur, apud examinationem Interni Iudicij obscuratur. Huius te siste examini, & appensus in stateta; Vide num sis minus habens, minus rectæ intentionis, & minus perfecti operis. Horrendam nempe illud est quod ait Dominus per Prophetam: *Scrutabor Ierusalem in Lucernis & visitabo super viros defixos in facibus suis, qui dicunt in cordibus suis: Non faciet bene Dominus, & non faciet male?* Id est, qui sibi fingunt nihil boni aut mali esse coram Deo in illis suis actionibus, quas ex naturali genio potius faciunt quam spiritali motu.*

Luc. 11.

28. Mon.

c. 13.

Dan. 5.

Sophon. 1.

III. PUNCTUM.

NON ergo aliud, sed aliter: Non tam aliud in re & substantia quod facias, excogitandum tibi est, quam in modo & fine, ut emendes quod male & perperam facis. Nam idem tibi, ut supra dictum est, meditandi & orandi exercitium redit quotidie; idem officii persolvendi munus, idem pene studium, eademque tecum particularim, & cum aliis opera quotidiana, quæ nec mutare, nec augere, nec decurrere forsitan ita convenit, quam finem & modum adhibere, quibus perfecte magis & integrè digerantur. Ibi ergo curatio sit ubi vulnus, & ibi restauratio ubi iactura. *Scrutemur vias nostras, & revertamur ad Dominum. Iusidè quod iustum est persequeris, ait Dominus. Et iterum, Qui enim custodierint iusta iustè, iustificabuntur. Id est, qui debito fine & modo. Sic Apostolus, hoc unum in se & aliis promovebat: *Imitatores mei estote fratres, & observate eos qui ita ambulant, sicut habetis formam nostram. Rursumque aliis, Rogamus vos & obsecramus in Domino Iesu, ut quemadmodum accepistis à nobis, quomodo vos oporteat ambulare, & placere Deo, sic & ambuletis, ut abundetis magis. Descende ad singula, quemadmodum acceperis, quomodo te oporteat meditari, orare, conversari & vivere. Memor esto unde excideris. In mensa habo qualiter acceperis & audieris, & serva, & poenitentiam age.**

Dan. 1.

Adum.

Thren. 3.

Deut. 16.

Sap. 6.

Phil. 3.

1. Theff. 4.

Apoc. 2.

& 3.

Vide Verbo Renovatio. Emendatio.

DIE

DIE VIII. IANUARIJ,
NISI SIT DOMINICA.

DE PRÆSENTATIONE PUERI JESU,
IN TEMPLO:

ET DE PURIFICATIONE VIRGINIS MATRIS.

Postquam impleti sunt dies purgationis eius, secundum Legem Moysi, tulerunt illum in Ierusalem, ut sisterent eum Domino. LUC. 2.

VERITAS PRACTICA.

Non quid liceat, sed quid magis expediat.

SENSVS EST, Quod cum multa liceant, quæ non expediunt, tunc in eorum electione, magis attendendum quid expediat, quàm quid liceat; seu quod idem est, Non ita est attendendum quid liceat, quàm quid expediat.

RATIO EST, Quia quando aliqua licent ex uno capite? Et non licent ex alio, tunc potius attendendum est caput ex quo non licent, quàm aliud ex quo licent.

Sed quando non expediunt, perinde est ac si ex hoc capite non licent, tametsi ex alio licent.

Ergo tunc potius attendendum non quid liceat, sed quid magis expediat; Exemplo sanctissimæ Virginis Mariæ, quod tamen paucè respiciamus ad imitandum.

I. F U N C T U M.

Exod. 13.
Levit. 12.

IUDÆA Mulier si suscepto semine masculinum peperisset, duplici lege tenebatur se sistere Jerosolymis, quadragesimo à partu die: altera quæ se purificaret, alterâ quæ filium Deo tunc offerret. Neutrâ vero lege Beatissima Virgo parens obligabatur tum quia Mater erat Virgo, quæ non suscepto semine pepererat, tum quia Filius erat ipse Legislator, & Deo Patri oblatus antequam natus. Utriquè ramen legi obedire voluit, non quid liceret, sed quid magis expediret attendens. Id enim ita expediebat, non modè ratione Filij qui venerat non legem solvere sed adimplere, verùm & consideratione ipsius Matris, quæ multa & luculenta in hoc bono opere, virtutum exempla, cogitatione & imitatione colenda nobis reliquit.

Qualis quantaquè Humilitas, sic apparere purificandam quasi unam ex immundis mulieribus!

Qualis amor Puritatis, sic velle amplius, quantum id fieri posset, purificari! Qualis Religio & Devotio, in offerendo Filio pro salute totius humani generis? Quale Paupertatis studium in pullis columbarum simul oblatis, quæ erat expressa nota pauperum? Qualis deniquè Obedientiæ perfectio, seu perfectionis integritas, nulla re velle prorsus deesse officio, ubi tamen nullum erat officij debitum! Admirare, congaude, & illos imprimis affectus exprime, qui Veritati propositæ ad imitandum magis erunt conformes. Est enim utilissima Veritas & in praxim frequentissima, *Ve non quod nobis liceat in multis quæ occurrunt, sed quid magis expediat, attendamus.*

Et quidem Ratio posset duci à consideratione maioris boni propter quod multa non expediunt, quæ alioquin licent; quo uno motivo non est dubium quin sanctissima Virgo Mater moveretur; sed quia pauci sic inventur majus illud & perfectius bonum ad quod ex præcepto non tenentur, visum est potius Rationem petere à malo quod incurritur, nisi Veritas observetur.

Sic autem procedit Ratio: Quando aliqua licent ex uno capite, quæ non licent ex alio, tunc potius attendendum est caput ex quo non licent, quàm aliud ex quo licent. Nam ut supra consideratum est, bonum quidem omitti potest, malum autem nunquam committi! Unde si quid ex se suaquè natura vel specie, licitum & indifferens, aut etiam bonum est, ut oratio, jejunium, mortificatio corporalis, aut quid simile: si tamen ex alio capite vitietur aliquâ peccati notâ, ut quod vetetur à superiore, vel quod graviter offendat sanitatem; vel quod manifestè majus impediatur bonum: Nonnè tunc omittendum esset istud opus, licet ex se licitum, licet bonum? Nonnè tunc potius spectandum illud esse caput ex quo malum est, quia vitium & non licet, quàm aliud ex quo liceret? Sic fuit sanctus Bernardus

Die. 2. Jan.

F 3 nardus

Serm 7. in Cant.
 nardus in propriam voluntatem, Grande malum propria voluntas quâ fit ut bona tua, tibi bona non sint. Expende accuratius quàm id verum, & tibi proprium.

II. PUNCTUM.

SED quando res non expediunt, perinde est ex hoc capite ac si non liceret, nisi ex alio licent.

De his enim rebus hic agitur quæ ita licent & non expediunt, ut ex qua parte non expediunt, non liceant, quia nempe sine notabili detrimento proprio, vel scandalo proximi, aut aliquo simili damno non possint fieri.

Ecclesi. 17.
30. Mor. 86.
Prov. 19.
 Tale est Sacerdoti vel Religioso tractare aliquid sæculare liberius. Tale & uni Religioso vel sæculari aliquid quod non alteri conveniret, propter diversam conditionem, vel temperamentum naturale, vel aliquam aliam circumstantiam: Unde Sapiens sapientissimè; *Fili in vita tua tenta animam tuam, & si fuerit nequam, non des illi potestatem: Non enim omnibus omnia expediunt & non omni anima omne genus placet.* SÆPE alii officunt, quæ alijs prosunt, inquit sanctus Gregorius, nam & plerumquæ herba quæ hæc animalia resciumt, alia occidunt, & levius sibi equos mitigat, catulos instigat, & medicamentum quod hunc morbum imminuit, alteri vires jungit; & panis qui vitam foris voborat, parvulorum necat. Hinc divinum illud, *Noce respice; Et aptè Supiens; Vbi non est scientia animæ, non est bonum.* Hæc nê hanc scientiam? Nosti nê respice; quid noceat, vel quid magis prosit ad salutem?

III. PUNCTUM.

I. Cor. 10.
ERGO tunc potius attendendum, non quid liceat, sed quid magis expediat; Quia cum non liceat ex qua parte non expedit, hoc est spectandum potius quod non licet, quam quod licet. *Omnia mihi licent, inquit Apostolus, sed non omnia expediunt.* Atquæ iterum in eadem Epistola; *Omnia mihi licent, sed non omnia adificiant.* Ex quibus locis & verbis, Veritas nostra valdè confirmatur. Nam ibi quæstio erat de litibus non agitan- dis à Christiano apud infideles, & de Idolothytis non manducandis: quæ duo per se erant licita, sed non erant ædificationis, imo scandali & offensionis, ac proindè non expediebant: & sic considerata, erant velut mala & illicita, nec

minus fugienda, quam si per se mala fuissent. Undè idem Apostolus. *Noli propter escam destruerè opus Dei: omnia quidem sunt manda, sed malum est illi qui per offendiculum manducat.* Idemquæ alibi; *Sic peccantes in fratres, & percutientes conscientiam eorum infirmam, in Christum peccatis.* Quapropter si esca scandalizat fratrem meum, non manducabo carnem in æternum, ne fratrem meum scandalizem. *Rom. 14. I. Cor. 8.*

Hebr. 13.
 Sic planè tibi dicendum de his omnibus quæ quotidianè experientia potes observare tibi non expedire, tamen liceant; *Non quid liceat, sed quid magis expediat,* attendendum. *Hoc enim non expedit vobis,* inquit Apostolus, hoc unum affert quo illis persuadeat quod persuadendum proponit. Sic Christo Domino quanta licebant in vita Iphus, si his uti voluisset? Sed quia non expediebat tibi, at aliter viveret, idcirco sic vitam instituit, sicquæ à se instituta vitæ rationem hanc reddit, *Quia si tibi expedit.* Quare ab eo cur ita natus, cur circumcisus, cur fugatus in Ægyptum, cur ita mortuus, cur denique in cælum rediit, expedit, inquit, vobis, ut ego vadam. Non quid liceat, sed quid magis expediat, hoc attendo. Tu verò quid dicis nê abstinere licitis, nê te tuis prives commodis, aut nê arctius quàm velles, te constingas? Quid excusas? Quid objicis? Non est inquis, culpa lethifera, non est obligatio, *Sit fortitudo nostra, lex Iustitiæ,* quidquid possumus circa gravem culpam, hoc deum liceat, & quicquid licet, hoc intrepidè audeamus. O vocem effrenatæ licentiæ! Quàm rectè dictum à Propheta: *Declinantes in obligationes adducet Dominus cum operantibus iniquitatem?* Si tantum respicis quod ex præcepto te obligat, si non quid expediat, sed quid tibi liceat in agendo spectas, non eris immunis à peccato, non eris innocens illa licentia; aut illa citò peribit innocentia. Nequæ enim tenetur ipse Deus tibi conferre Gratias quibus abuteris, & quibus privatus corrues. *Quasi liberi & non quasi velamen habentes malitiæ, libertatem; sed sicut servi Dei.* *I. Petr. 2.*

Vide in festo Purificationis Beatæ Virginis,

DIE

DIE IX. IANVARIII,
NISI SIT DOMINICA.

DE OCCVRSV SIMEONIS

IN TEMPLO: ET DE IIS QUÆ VENTURA
CHRISTO AC VIRGINI MATRI
PRÆDIXIT.

*Ecce positus est hic in ruinam, & in resurrectionem multorum in Israël,
& in signum cui contradicetur, & tuam ipsius animam pertransibit
gladius. Luc. 2.*

VERITAS PRACTICA.

In pace amaritudo; & pax in amaritudine.

SENSVS EST, Quod sicut in pace & tranquillitate nostra, debet esse aliqua cordis amaritudo; Sic in cordis amaritudine, pax & tranquillitas insini necesse est; Neutra ex his separatim, sed utraque simul conjunctim.

RATIO EST, Quia idcirco in pace debet esse amaritudo aliqua, ne alioquin pura pax animam obruat.

Sed nisi pax esset in amaritudine, sola etiam amaritudo animum absorberet.

Ergo & in pace amaritudo, & pax in amaritudine.

I. PUNCTUM

Etecc homo erat in Ierusalem cui nomen Simeon, & homo iste iustus & timoratus. Vide quæ plura habentur de eo, in textu, & ex singulis decerpe aliquid ad profectum. Tum verò præcipue ex his quæ prædicat ventura Christo Domino, & Virgini Matri. Mirum enim quanta inde in pace amaritudo fuerit, & quanta pax in amaritudine. Quam tranquilla & quam jucunda pax esset in animo Virginis à nato Filio, ab auditis Angelis, à visis Magis, & ab ipso etiam benedicente Simeone, quis ignorat? An quanta mox fuerit amaritudo in hac pace, cum audivit positum Filium in ruinam multorum, & in signum cui contradiceretur, suamque ipsius animam pertransiturum gladium, quis non videt? Sic itaque simul deinceps conjuncta fuerunt in corde beatissimæ Virginis pax & amaritudo, ut nulla pace frueretur nisi amara, nec ulla etiam amaritudine affligeretur ipsi pacifica & tranquil-

la, cum illa esset Sipientia, Quæ in omnibus requiem quaerit, & in hereditate Domini morata est. *Ecclesi 24.*

Nos in utroque peccamus ordinariè, & nimis puram pacem appetimus, & nimia tabescimus amaritudine. Utrumque eorsum malum, utrumque conjunctim bonum; Et sicut in pace amaritudo aliqua insini necesse est, sic pax in amaritudine.

Ratio utriusque est eadem, & valde consideranda; Quia videlicet quando sola pax & tranquillitas animam possidet, animum dissoluit quodammodo, dissipat, & ita disperdit, ut fan-
tiores quique sibi vel maxime timeant ab illa pax. *1. Cor. 22.*
Non solum temporali lætitia, sed & spiri-
tualis, inquit S. Hieronymus, est tentatio possi-
denti, ita ut indigeam aliquando Angelo corripien-
tis, & Angelo Satana qui me colaphizat, unde &
& Salomon ait, de vitia & mendacitatem ne dederis
mibi. Sic Monitor, inquit idem S. Doctor, Paulo
datus est ad premedam superbiam, uti in curru
triumphali, triumphans datur Monitor suggerens,
hominem te esse memento. Sic sanctus Augustinus:
Magna vivere utis est cum felicitate lætari, magna
felicitas à felicitate non vincit. Cui conformiter
S. Bernardus, Magnus cui præsens felicitas si ar-
risit, non irrisit. Unde & sanctus Ambrosius:
Deus delictis & gaudiis nostris ponit modum, ne su-
pra alium effuse rationem obruant. Idemque no-
tat datum esse filio & prodigo anulum in ma-
nu quasi signaculum, quo cordis interiora signaren-
tur, ne in tanta lætitia sese nimis effunderet. Vi-
de libri tertij de Imitatione Christi caput vigesim-
um quintum, ubi hæc in: er alia, Pax tua in
multa patientia; non astimes te veram pacem in-
venisse, si nullam senseris gravitatem. O quam
multi falluntur dicentes, pax pax, cum non esset. *1. Cor. 3.*
pax.

INCIPIT

II. PUNCTUM.

2. Cor. 2. **S**ED niſi pax eſſet in amaritudine, ſola etiam amaritudo animum abſorberet.
Sic expreſſè Apoſtolus? Ne forte abundantiori triſtitia abſorbeatur qui euſmodi eſt. Quod quidem non tantum eſt pernicioſum corpori, ne offendatur nimia triſtitia, Quæ exſiccatur oſſa, & ſicut tinea veſtimento, & vermis ligno, ita nocet cordi; Sed & animo maximè officit, qui nimia intabefcit amaritudine, & ſuis quodammodo deſtituitur facultatibus, unde Sapiens, Non eſt ſenſus ubi eſt amaritudo, ſcilicet nimia. Imo & ipſi animæ ad ſalutem & perfectionem valdè aduerſatur, quia ſic magis patet tentationibus, diffidit Deo, languit virtute, ſibi gravis, oneroſa eſt aliis, propè in deſperationem agit; in quodam denique peccatorum inferno detinetur. Sic ſanctus Auguſtinus interpretatur illud quod Iacob dicit ad filios ſuos, Deducetis ſenectutem meam cum triſtitia ad inferos. Videtur, inquit, hoc magis timuiſſe, ne nimia triſtitia ſic perturbaretur, ut non ad requiem beatorum iret, ſed ad inferos peccatorum. Neq; enim paruum anima malū eſt triſtitia, cum etiam Apoſtolus euſdam tam ſollicito timeret ne maiore triſtitia abſorberetur. Atque idem denique Apoſtolus, poſt commendatam pacem, Nequa inquit, radix amaritudinū ſurſum germinans impediat, & per illam inquinentur multi. Videſcè quantum inde aliquando fueris inquinatus?

Lib. 12. de Grn. ad lit. c. 33.
Hebr. 12.

III. PUNCTUM.

IN pace igitur amaritudo, & pax in amaritudine; Ne nimia pax efferat, aut nimia amaritudo nimis deprimat; omni cuſtodia conſerua cor tuū, ait Sapiens, Ne declines ad dexteram neq; ad ſiniſtram, a verte pedem tuum à malo; Vias enim quæ à dextera ſunt, novit Dominus; per verſa verò ſunt quæ à ſiniſtris ſunt. Ipſe autem rectos faciet curſus tuos, itinera autem tua in pace producet. Ipſe eſt qui ut ait Job, utquè interpretatur ſanctus Gregorius, Sic facit ventu pondus, & aquas ap- pendit in menſura. Ipſe eſt quæ, ut habet ſacrum proverbium, Reſum dolore miſcet, & extrema gaudij lætæ occupat. Ipſe eſt denique qui nos facit quaſi triſtes, ſemper autem gaudentes. Vide ergo ne te illi opponas, ne ſi purè bona & tranquilla vis habere omnia; dicatur tibi, Fili recordare quia recepisti bona in vita tua; aut ſi mala, ſine pace & patientia recipias, tu cum illis gemas qui dicunt, Laſſati ſumus in via iniquitatu, & ambulavimus vias difficiles: viam autem Domini ignoravimus. In praxi Veritatis propoſitæ, via eſt Domini, qui in monte Thabor dum abundat Lætitia, de paſſione loquitur: Et in monte Calvarie dum ſaturatur opprobriis, & doloribus immergitur, de paradyſo cogitat & ſermocinetur. Vade & tu fac ſimiliter.
Vide Dominicam ſecundam Quadrageſimæ, & libri tertij de Imitatione Chriſti, cap. ſeptimū.

Prov. 4.
1ob. 28.
lib. 19. c. 5, 6.
Prov. 14.
2. Cor. 6.
Luc. 16.
Sap. 5.
Luc. 9.
22.

DIE X. IANVARIJ.

DE FUGA SANCTI IOSEPH
IN ÆGYPTUM.

Surge, & accipe Puerum & Matrem eius, & fuge in Ægyptum. Luc. 2.

VERITAS PRACTICA.

Non contriſtabit Juſtum, quidquid ei acciderit.

Prov. 12.

RATIO EST, Quia nihil ſibi accidere luſtus putat, niſi Deo volente.

Sed quidquid Deo volente accedit, non contriſtabit luſtum.

Ergo nec quidquid ei acciderit. Et tamen tam multa te contriſtant.

I. PUNCTUM.

PRACTICIS de more omnibus quæ ſpectabant ad Legem purificationis, reverſi ſunt in Galilæam, in civitatem ſuam Nazareth.

Luc. 2.

Ita expreſſè ſanctus Lucas. Tum verò vix unum aut alterum diem exegerant, Cum ecce Angelus Domini apparuit in ſomno Ioseph, dicens, surge & accipe puerum & matrem eius, & fuge in Ægyptum, & eſto ibi uſquè dum dicam tibi: futurum eſt enim ut Herodes quærat puerum ad perdendum eum. Qui conſurgens accepit puerum, & matrem eius nocte, & ſeceſſit in Ægyptum. Sic difertis & paucis quidem verbis ſanctus Matthæus, ſed quibus magna latent myſteria, & multâ conſideratione digniſſima. Qualis namque hæc agendi ratio, & quam ſtupenda Dei Providentia

Matth. 2.

Prov. 24.

dentia erga tres illas personas, quas habebat in mundo carissimas? Nonne Deo suaviores erant viæ servandi Filij? Nonne ille est qui in manu sua cor Regum tenet? Nonne cor Herodis immutare poterat, aut aliorum detorquere? Nonne Civitatem Nazareth, aut Josephi domum, aut selectam illam familiam ab omni turam injuria conservare? Nonne invisibilem reddere? aut inaccessam, aut terribilem, aut fulminatricem! Quid denique non poterat Omnipotens? Et ecce quasi nihil posset, procul amandatur universa familia; protinus fugit, & fugit in Ægyptum!

At saltem præstò sint currus, præstò equites, ipsique non desint Angeli, qui fugientes vehant aut portent; saltem expectetur clara dies, vel nox inclarefcac illustrandæ, quantum est satis, tenebrosæ viæ; saltem justa concedatur mora comparando viatico, componendæ supellectili, salutandis vicinis, ac tam longo molestoquæ itineri præparando. Nihil horum; sed illo ipso momento consurgens Joseph accipit puerum & matrem ejus, domum deserit, dat se itineri, unam Ægyptum cogitat.

O Judicia Dei, vere abyssus multa! quis crederet hos tres exules familiam Dei esse! vel quis crederet, sic Deum regere familiam suam! Sed erigere anima mea, erigere altiùs quam sunt humana omnia. Cernenti quidem illos oculis carnis, ut sunt omni humana ope destituti, nihil videri possit miserius; sed attenta mente consideranti qua promptitudine obediunt, qua modestia incedunt, quo silentio, qua quiete, qua tranquillitate, & quibus canticis Deum laudant, nihil videri debet sublimius.

Pr. 12.

Is. 45.

Thron. 3.

Sic itaque illos attentè considera, ut videas ad imitationem & praxim, quam verè Sapiens dixerit. *Non contristabit iustum quicquid ei acciderit*, Nempe nihil sibi accidere putat Justus, nisi Deo volente, aut permitteate, qui idcirco expresse dicit, *Ego Dominus & non est alter, formans lucem, & creans tenebras, faciens pacem, & creans malum: Ego Dominus faciens hæc omnia*. Qui & queritur & minatur, si quis aliter sentiat; *Quis est iste qui dixit, aut fieti Domino non jubente? Ex ore Altissimi non egredientur nec bona, nec mala?* Quasi diceret, quis est iste ignatus, quis iste temerarius, quis iste blasphemus in divinam Providentiam, qui dubitet non æque eam procreare mala atque bona: Adco non ille justus est qui de hoc dubitet, ut tanquam injustissimus & iniquissimus sit puniendus.

Haynefue Pars prima.

Eccerte is erat inter alios, error amicorum Job, qui putabant alienum à Deo esse, punire bonos & innocentes, contra quos Dominus unum eorum loquens, *tratus est furor meus in te, & in duos amicos tuos, quoniam non estu locuti coram me rectum, sicut servus meus Job*. Quid clarius? quid expressius? Credidit Angelum nunciasse Josepho fugam, aut illum nuncium non nisi à Deo esse? Cur non æquè credes, alia sic à Deo provenire mala, cum id æquè scriptura testetur?

II. PUNCTUM.

SED quicquid Deo volente accidit, non contristabit iustum.

Aut cerè justus non erit, si inordinatè contristetur. Nam sicut nihil justius quàm Deo volenti & jubenti parere & subjici, sic nihil injustius quàm velle se, suamque voluntatem præferri divinæ. *O homo tu quis est, qui respondes Deo?* Vel enim judicas illud quod accidit injustè, à Deo accidisse, vel justè, si injustè, injustus & iniquus ipse es, qui Deo injustitiam imputare ausis. *Nunquid iniquus est Deus qui infert iram*, inquit Apostolus, *absit, alioquin quomodo judicabit Deus hunc mundum?* Quod si id justè putas factum, nec aliter nisi justè & sanctè posse Deum aliquid facere credis, sicut ait Deo Sapiens, *Cum sis justus, iustè omnia disponis*; Nonne etiam tu injustus es, si contristecis & doleas de eo quod tu ipse justum & justè factum putas? Sic egregè S. Gregorius in hæc verba Job, *Sicut Domino placuit ira factum est*, *CV M enim in hac vita, ea que nolumus patimur*, *neceffe est ut ad Eum qui injustum velle nihil potest, studia voluntatis nostra inclinemus*. Magna quippè consolatio in eo quod d' splicet, quod illo ordinante erga nos agitur, cui non nisi justum placet. Si igitur justa Deo placere scimus, pati autem nulla nisi qua Domino placuerunt, possumus; justia sunt qua patimur; & valde injustum est si de justa passione murmuramus.

Rom. 9.

Ibid. 3.

Sap. 15.

L. 2. Mor.

c. 19.

Hoc est ita certum ut ab impijssimo mortali-um, nempe Antiocho Rege, voluerit Deus publica confessione declaratum, ne ut deinceps auderet aliquis id negare, quod tam nefarius protulisset, ipsa veritate convictus, *iustum est*, inquit ille, *subditum esse Deo*. 2. Mach. 9.

III. PUNCTUM.

NON contristabit ergo iustum, quicquid ei acciderit; Cum nihil nisi Deo volente, sibi quicquam putet accidere, & quicquid à Deo accidit, tam justum putet, ut justè de eo contristari

Q

108

Pf. 118.
Apoc. 16.

Sap. 5.

Judith. 8.

non possit. *Iustus es Domine, & rectum iudicium tuum. ETIAM Dominus Deus omnipotens, vera & iusta iudicia tua, cum vel detrudit animas in infernum, non possunt incusare Dei Iustitiam, sed omnes coguntur dicere, In malignitate nostra consumpti sumus. Quanto magis iustus & bonus est cum te hic punit, ne in æternum puniaris? Non ulciscamur nos pro his qua patimur, inquit for- tissima Judith, sed reputantes peccata nostra, hæc ipsa supplicia minora esse flagella Domini, quibus quasi servi corripimur, ad emendationem & non ad perditionem nostram, evenisse credamus. Ob- serva illud quo utitur, verbum, non ulciscamur. Est enim quoddam ultionis & vindictæ genus in Deum, cum nimis contristati contrariis eventibus rationes prætendimus nostræ tristitiæ & af- flictionis, quasi vellemus illum arguere aut nos*

ita iustificare, quasi hoc immeritò pateremur quod patimur, hoc est ut illa ipsa Judith admo- nebat, *improperium murmuracionu sua contra Do- minum proferre; Unde & ipse Dominus, Nun- quid irritum, inquit, factes iudicium meum; & condemnaba me ut tu iustificari? Vides quam id sit injustum & impium! sed videsne quomodo hanc impietatem admiseris? Ingemisce, & deinceps illud Davidicum in adversis habeto familiare, Obmutui & non aperui os meum quoniam tu se- cisti. Et in illatis injuriis, Dominus præcepit ut malediceret, & qui est qui audeat dicere, quare si fecerit?*

Vide Feriam 2: infra Hebdomadam sextam post Epiphaniam: Ferias Quadragesimæ, & præ- fertim Passionis, ac Verbo *Adversitas*.

Iob. 40.

Pf. 38.

2. Reg. 16.

DIE XI. IANVARIJ.

DE REDITV AB ÆGYPTO IN NAZA- RETH.

Surge, & accipe Puerum, & Matrem eius, & vade in terram Israel: Defuncti sunt enim qui querebant animam pueri. Math. 4.

VERITAS PRACTICA.

Meliore rerum statu non magis gaudet Iustus, quam deteriore doluit.

RATIO EST Quia ideirò deteriore statu non doluit Iustus, quod in illo magis spectaret divi- nam voluntatem, quam suum particulare com- modum vel incommodum.

Sed in meliore statu sic Iustus magis Deum conside- rat, quam seipsum.

Tum ergò non magis gaudet quam ante doluit. Quod perfecta Indifferentia est, à paucis cognita

I. P U N C T U M.

JAM de sancto Iosepho secedente in Ægy- ptum, dixerat Evangelista: *Et erat ibi usque ad obitum Herodù. Tum verò paulò post; Defuncto, inquit, Herode, Ecce Angelus Do- mini apparuit in somni Ioseph in Ægypto, dicens, Surge & accipe Puerum & Matrem eius, & vado in terram Israel. Ac deniquè, hanc subjungit ra- tionem, Defuncti sunt enim qui querebant ani- mam pueri. Cur sic toties sit mentio de Herodis obitu? Nempe ut advertas diligentius, sic divinã Patris æterni providentiam suaviter & tempera-*

tè omnia disponentem, ut non prius Filium ab Ægypto revocaverit, quam defunctus ille fuerit cuius causa Filius in Ægyptum secesserat; nequè prius illum defungi voluerit, quam naturalis vi- tæ cursus exigeret. O rem planè miram! Ecce nec pro Filio suo carissimo vices rerum aut ordi- nem mutat Deus: & tu sæpè velles tui causa per- verti omnia! Confundere ad hanc perversitatem animi tui, & cum Davide dicito: *Dixi, Deus meus es Tu, in manibus tuis sortes mea,*

Monitus ergo Ioseph ab Angelo, statim acci- pit Puerum & Matrem, & venit in terram Israel, iterumquè admonitus secessit in partes Galilææ, & habitavit in Civitate Nazareth, Quando pu- tas cum gaudio, quantaquè communi Trium læ- titia? Cerè non videtur alienum à pietate & Ju- stitia, si cogitentur Sanctos hos Exules tantisper recreatos fuisse; vel cum primùm auditus est re- petendæ patriæ nuncius, vel cum foeliciter eò remearent, ubi meliusculè Puerò Jesu futurum esset. Cave tamen putes, tum eis accidisse quod sentis in meliore rerum statu; cave putes exulta- verint inordinato gaudio, gesticerint insolita quadã lætitia, aut sermones longos de re sua mi- scuerint. Sūt hæc solita scilicet humanæ levitatis probra; sed vir Iustus & fortis, sui semper similis

scit

Pf. 30.

ſicut adverſis non frangitur, ſic neque proſperis emollitur. Sua ſecum ſic portat omnia, ut nulla rerum mutatione mutetur, nec triftiorem illum aut lætiorẽ videat ulla dies; quæ ſi de paganis dicuntur, quãto magis de Chriſtianiſ, quãto veriùs de his dici debet, *Meliorẽ rerum ſtatu non magis gaudet iuſtus, quàm deteriorẽ doluit?*

Hoc tibi modò eſt expendendum ad praxim; Et Ratio quidem eſt facilis ad intelligentiam, ſed praxiſ non ita expedita, quam obicem non lewiter inſiſtendum in eo quod ponitur fundamento: Unam Dei Voluntatem ſpectare Juſtum, hæc unam eſſe cauſam, cur in deteriorẽ rerum ſtatu non doleat, quia videlicet magis ſpectat divinam ordinationem, quam ſuum privatum commodum aut incommodum. Hoc omni jure exigitur, hoc Juſtitia & æquitas imperant, & hoc recitat ratio, ne dicam fides, religio & pietas ſtatuit; ut quàm Deus infinite ſupra nos eſt, ſic divinæ Voluntati noſtram modis omnibus ſubjiciamus. Nam ſi Juſtitia eſt ſuum cuique reddere, cum id maxime repetitur: cur non ſe ſuaque Juſtus redderet Deo repetenti, cuius te totum quod eſt eſſe agnoſcit; aut niſi ſe Ei redderet, vel niſi ſe ejuſ eſſe agnoſceret, quomodo juſtus eſſet? Hinc ſicut palma juſtus floret, quia, ut notat S. Gregorius, *habet hoc mirum præ cæteriſ arboribus palma ut cum vix terra hæreat, totaque in cælum ſeſe extendat, nullo pondere premitur, ſed magis preſſa exaltatur*: Sic plane Juſtus non humanis & terrenis innixus rationibus, ſed divinis, nullo adverſitatum pondere ſedatur ſed potius induratur. Sic de Juſto Tobia dicitur, *Non eſt contriſtatus contra Deum, quod plaga cæcitate evenerit ei, ſed immobilis in Dei timore permansiſt, agens gratias Deo, omnibus diebus viſa ſua. Itane tu?*

II. PUNCTUM.

SED in meliore rerum ſtatu ſic iuſtus Deum magis conſiderat quàm ſeipſum.

Nam cum melior ille ſtatuſ ſit æquẽ à Deo atque deterior, cur non in illo Deum, Juſtus æquẽ ſpectet ac in iſto? Nonnẽ id æquẽ Juſtitia poſtulat, quæ eſt conſtans & perpetua voluntas reddendi quod cuique ſuum eſt? An non minus ſe Dei eſſe cognoſcit Juſtus, cum meliùs à Deo ſibi eſt, quàm cum deterius? Imo nonne ſuum magis benefactorem tum agnoſcat, quando ſe magis ipſe Benefactor ſuis beneficiis agnoſcendum facit? Quid à Juſtitia magis alienum, quàm ei minus reddere cui plus debeas; aut

quàm ſe minus ei reddere cui te totum magis debeas?

Nonnẽ hoc eſt quo ingratitude notatur, & quod ingratis Deus exprobrat, *Incrassatus eſt dilectus & recalcitravit; incrassatus, impinguitus, dilatatus, deliquit Deum Factorem ſuum, & recessit à Deo ſalutari ſuo. An velles hoc tibi objici? an te verẽ juſtum crederes, ſi tibi hoc vere objiceretur? Multus eſt in his Dominus, quo injuſtitiã & impietatem noſtram nobis repræſentet. Ego planta viſa vineam electam, omne ſemen verum; quomodo ergo converſa eſt mihi in prævum, vinea aliena? Id quidem ſit naturaliter, ut nos magis quam Deum amemus, ut magis dona quam donantem ſpectemus: ſed naturam Ratio & Fides corrigunt, aut niſi corrigant, natura valde prava dicenda eſt. Radix tua, & generatio tua de terra Chanaan. Vide caput integrum Prophætæ valde aptum his ſuſius declarandis.*

III. PUNCTUM.

MELIORE igitur rerum ſtatu non magis gaudet iuſtus, quàm deteriorẽ doluit; Quia ſi in deteriorẽ non doluit, ne à Deo recederet, quem ſpectare debebat in adverſis; non debet meliore gaudere, ne inani hoc gaudio, ſe potius ſpectet quàm Deum, ſeque ab eo diſiungat, cui non minus tamen adhærere par eſt, in proſperis, quam in adverſis, *Pondus æquum voluntas Domini*, ait Sapiens. Id eſt, Dominus vult ut æque ponderes quidquid ab eo accidit, & æque uno magis gaudeas aut contriſteris quàm alio; Vel ſic aptus. Quidquid vult Dominus debet nobis æquum pondus eſſe, ut non magis in unum propendeamus quàm in alterum, ſed unam in omnibus ſpectemus ejus voluntatem. Quò etiam referri poteſt quod idem Sapiens eodem Proverbiorum libro: *Pondus & ſtatera judicium Domini ſunt*. Id eſt, quidquid de nobis Deus ſtatuit, ſive id proſperum, ſive adverſum ſit, ſic utrumque in pondere & meſura nobis eſt ordinatum, ut nobis etiam excedere vel deficere non liceat, in illis acceptandis.

Non omne quidem gaudium in proſperis, ſicut nec omnis ſenſus doloris in adverſitate prohibetur, ſed utrumque Juſtus affectum ſic temperat & conformat Divinæ Voluntati, ut non magis gaudeat aut contriſtetur quam velit Deus; imò nec gaudeat nec contriſtetur, niſi quia Deus ſic eum vult gaudere aut contriſtari. Sic enim *maſtũ rebuſ quadam ſapẽ jucunda permisceſt, ut obſc.*

Pſ. 91.
Lib. 19.
Moral. 6. 25
26.

Tob. 2.

Deut. 32.

Jer. 2.

Ezech. 16.

Prov. 11.

Ibid. 16.

Hom. 3. in
Matth.

observat sanctus Joannes Chrysostomus, Neque
sues tribulationes, neque iucunditates finit habere
continuas, sed tum de adversis, tum ex prosperis,
iustorum vitam quasi admirabili varietate con-
textit. Quod deinde probat in persona sancti Jo-
sephi, & tum hic, tum aliàs docet, quod licet sta-
tus Justorum mutaretur, non tamen Iusti mu-
tentur: aut certè si mutari videntur, non tamen
alii sunt animo, sed sensu quodam duntaxat gau-
dij & tristitiæ, qui nihil eorum animum tangat,
neque vultum ipsam afficiat; ut de unoquoque

eorum dici possit, quod de Anna matre Samue-
lis, Vultus illius non sunt amplius in diversa mu-
tati; aut sicut de Davide, Sic est Dominus meus
Rex sicut Angelus Domini, ut nec benedictione, nec
maledictione moveatur. Tandè minùs es iustus
quantum ab hoc distas statu. Inquire quantum,
neque cesses, Donec implearis agnitione volunta-
ti Dei, nullus ut super sit locus aliis rationibus &
affectibus.

Vide in Indice Verbo Indifferentia, Resigna-
tio.

1 Reg. 1.

2 Reg. 14.

Coloss. 1.

DIE XII. IANVARII. DE TRIDIVANA COMMORATIONE PVERI JESU DUODENNIS IN TEMPO.

*Remansit Puer Iesus in Ierusalem, & non cognoverunt
parentes eius. Luc. 2.*

VERITAS PRACTICA.

Sensitivæ devotionis subtractio, veræ & solidæ
Devotionis est probatio.

RATIO EST. Quia veræ & solidæ virtutis tunc
est probatio cum necessitas & difficultas simul
occurrunt in ejus exercitio.

Sed subtracta devotione sensibili, tunc necessitas &
difficultas Devotionis exercenda simul occur-
runt.

Ergo tunc veræ & solidæ est Devotionis probatio;
ac proinde fideliter exercenda est, exemplo Bea-
tissimorum Parentum Iesu quem à se subtra-
ctum quarunt & inveniunt, in templo Ieroly-
mitano.

I. PUNCTUM.

CVM factus esset Iesus annorum duodecim,
ascendentibus illi Ierusalem, secundum
consuetudinem diei festi, consummatisque
diebus, cum redirent, remansit puer Iesus
in Ierusalem, & non cognoverunt Parentes eius.
Videri possunt quæ plura referuntur ab Evange-
lista, & in unoquoque eorum, tantum immora-
re, quantum devotio retinebit, ac tandem per-
volutis attentè mente omnibus, sic tecum sta-
tues, mirabilem hanc pueri Iesu à parentibus in-
scis separationem, nihil aliud magis innuere
quam subtractionem illam Gratia & devotionis
sensibilis, quæ sic nobis interdum ab illo contin-

git, ad probationem veræ & solidæ Devotionis, seu
ad experimentum, utrum vera sit an solida no-
stra devotio. Quod certè maximopere est consi-
derandum, ut quid tunc factò sit opus, attentè
prævideamus.

Hoc itaque primum quod offertur ad propo-
sitæ Veritatis declarationem, diligenter expen-
de, tunc esse veræ & solidæ virtutis cujuslibet
probationem, quando necessitas & difficultas
occurrunt in ejus exercitio. Dicitur autem ne-
cessitas virtutis exercendæ, quando in contrariis
abires vitium, oppositumque peccatum, nisi vir-
tutem exerceret. Non est enim major necessitas
quam non peccare, nam ipsa vitæ degendæ ne-
cessitas illi cedit, Vna est inevitabilis necessitas,
Deum non offendere, inquit S. Joannes Chryosto-
mus, Imò hoc unum necessarium, de quo Chri-
stus Dominus, cum in fuga peccati potissimum
consistat nostra salus, divinusque cultus.

At verò cum tantæ necessitati jungitur diffi-
cultas exercendæ actu & re ipsa virtutis, Unde-
cumque tandem difficultas proveniat, tunc ma-
ximè dicitur probari virtus, an sit vera & solida,
quia tentatur & sollicitatur animus ex diversa
parte ad virtutem & vitium, Necessitate virtutis
excitatur ad ejus exercitium, sed ejusdem diffi-
cultate, inde avocatur. Tribulatio, seu difficultas,
inquit Apostolus, patientiam operatur, patientia
autem probatione. Quod & S. Jacobus paulò ex-
pressius, Omne gaudium existimate fratres mei,
cum in tentationes varias incidistis, scientes quod
pro-

Hom. 5. ad
popul.

Luc. 10.

Rom. 5.

Iacob. 1.

pro-

Judith, 8.

probatio fidei vestra patientiâ operatur, patientia autem opus perfectum habet, ut sitis perfecti & integri, in nullo deficientes. Id est, sic ostendentes veram & solidam vestram virtutem, cuius probandæ causa, permittuntur tentationes. *Memores sint, aiebat suis Judith. Quia tentati sunt Patres nostri ut probarentur, si verè colerent Deum suum, Expende illud verè. Nam in eo totus Dei cultus, & tota virtus, cum alioquin nihil nisi superstitio & species adumbratæ pietatis. Illudque est quod hic quaeritur, utrum verè an fidè, utrum certò an falsò colatur Deus. Quod cum probet & declaret difficultas, vide quomodo contra decertes, Vosmetipsos tentate si estis in fide, aiebat Apostolus: si estis in charitate, in patientia & aliis Virtutibus: ipsi vos probate.*

2. Cor. 13.

II PUNCTUM.

SED subtracta Devotione sensibili, necessitas & difficultas vera & solida Devotionis, simul occurrunt.

Serm. 54. in Cant.

Quæ sit devotio sensibilis aut quæ ejus subtractio, discite ex his sancti Bernardi verbis. *Sane ab heri & nudius tertius, invasi me languor iste animi & mentis hebetudo, insolita quaedam inertia spiritus. Currebam bene, sed ecce lapis offensionis in via, impegit & corruit: superbia inventa est in me, Dominus declinavit à servo suo. Hinc ista sterilitas anima mea, & devotionis inopia quam patior. Quomodo ista exaruit cor meum; coagulatum est sicut lac, factum est sicut terra sine aqua, nec compungi ad lachrymas queo, tanta est duritia cordis. Non sapit psalmus, non legere libet, non orare delectat, meditationes solitas non invenio. Vbi illa inebriatio spiritus? ubi mentis serenitas & pax & gaudium in Spiritu S. Ideo ad opus manuum piger, ad vigiliis somnolentus, ad iram præceps, ad odium pertinax, lingua & gula indulgentior, segnior, obtusiorque, ad prædicationem. Heu omnes montes in circuitu meo visitat Dominus, ad me autem non appropinquat. Quid me aliud putem quam unum de montibus Gelboe, quem præterit in ira & indignatione sua ille caterorum omnium, benignissimus visitor.*

4. Collat. c. 2. l. 10. de Acedia. Pj. 118.

Similia quædam & plura habet Cassianus, cæterique Patres aeterni atque illius versiculi interpretes: *Dormitavit anima mea præ tadio. Ex quibus satis patet quanta sit eo tempore necessitas veræ & solidæ devotionis; Nam cum oppositum vitium invaserit penitus animam, & ita quodammodo confusâ teneat, ut vix se contra movere*

possit; quibus armis, quibus præfidiis sese tandè à vitio tutabitur, nisi tam certa solidaque sit devotio, ut nullis cedet impugnationibus, & contra potius ex infirmitate fiat robustior?

Quanta sit vero difficultas sic secum decertandi, quis non videt? quis non sentit? Cum ipsi ferventiores & sanctiores vix pares sint certamini, & tantum non deficient, tantum non cedant; *Ecce Gigantes gemunt sub aqua, & qui habitant cum eis, inquit Beatus Job; Q. d. ipsi fortiores tum ingemiscunt præ difficultate; quid alii debiliores? Ubi duo adverte in illa voce gemunt, primum illud quod dictum est, ut significet difficultatem quam sentiunt robustiores quoque. Secundum, ut indicet illos certare qui ita gemunt in difficultate; nam qui cedunt, non gemunt; & qui non gemunt, satis indicat se difficultati cecidisse. O quam multi hoc errore deluduntur, ut putent vel non licere sibi gemere in difficultatibus, vel si gemat non posse difficultates frangere. Permittit Naturæ Gratia, suos gemitus, si natura concedat Gratiæ, suos effectus.*

Job. 26.

III PUNCTUM.

SENSIBILIS igitur devotionis subtractio vera & solida devotionis est probatio; Quia tum duo illa simul concurrunt ex quibus certa probatur virtus, nempe necessitas & difficultas, quæ sic in diversa rapiunt animum, ut si quis tū fidelis sit, verè solidèque devotus censetur. *Nunc cognovi, dicit Dominus, sicut de Abrahamo, Quod verè colu Deum. Id est, ex illa fidelitate quæ servasti in tali occurso necessitatis & difficultatis eognoscendum te præbuisse, qualis esses, an verè coleres Deum. Sic beatissimi Parentes Pueri Jesu, veros se probaverunt parentes, & veros Dei cultores. Ira dolent subtractione filii, ut ex illo dolore nihil inordinatum cogitent. Neque impatientes sint in damno quod inde sentiunt, neque negligentes in eo reparando. Non plus affectant quam possunt, neque quod possunt deserunt; Inquirunt diligenter, sed quietè. Conservant animi tranquillitatem, sed simul etiam debitam servat sollicitudinem. Soliciti sunt sine perturbatione, & imperturbati sunt sine desidia. Evitatis utrimque extremis, in medio semper consistunt, ut neque plus neque minus agant, quam sibi agendum putant. Sic Sapientia quæ in illis tota residebat, Meum est, inquit, consilium, & aquas: mea est prudentia, mea est fortitudo. In visu justitia ambulo, in medio semitarum judicii.*

Gen. 22.

Prov. 8.

Q3

Tu

3. de Imit.
Ch. c. 6:

Tu è contrà quid pecces audi ex libello nunquam deponendo: Propter modicam contrarietatem desicu à captis, & nimis auidè consolationem quaris. Fortis amator stat intentionibus, nec calidus credit per suasionibus inimici. Affectus ille bonus & dulcis quem interdum percipis, effectus gratia presentis est. & quidam pragustus gratia celestis super quo non nimis innitendum, quia vadit &

venis. Certare autem adversus incidentes malos animi motus, suggestionesque spernere diaboli, insignis est virtutis & magni meriti.

Vide integrum caput, & sic defectus tuos agnosce, ut eos corrigas: sic vero corrige, non ut alios in defectus mutentur, quod sæpe tibi accidit, sed ut muteris in alium, quod raro fit.

E O D E M D I E. ALIA VERITAS PRACTICA.

Nemo jam Christum amittit, nisi qui dimittit.

Vel, ut habet S. Ambrosius.

Nemo tibi Christum auferre potest, nisi te illi auferas.

In Luc. c. 5.

RATIO EST, Quia nemo tibi Christum auferre potest, nisi velis. Vel, Nemo jam Christum amittit, nisi sua culpa.

Sed si velis Christum tibi auferri, tu te illi auferas. Vel, Qui sua culpa Christum amittit, ipsum dimittit.

Nemo igitur tibi Christum auferre potest, nisi te illi auferas. Et jam nemo Christum amittit, nisi qui dimittit.

QUÆ quidem omnia tam plana sunt & aperta, ut sint solum termini proponendi. Nec illud etiam obscurum est quàm sit pavendum & cavendum, sic à te Christum dimittere, si tibi Christum auferat. Quia in venerunt in me iniquitates, quia elegerunt à me, & ambulaverunt post vanitatem: & vani facti sunt. Ier. 2.

E O D E M D I E.

DE MANSIONE NAZARETHANA, ET SVBIECTIONE D. JESU, USQUE AD ANNUM TRIGESIMUM.

Et erat subditus illis. Luc. 2.

VERITAS PRACTICA.

Nisi te subdas Deo, Deum tibi subdis.

RATIO EST, Quia nisi te subdas Deo, tuam potius quam Dei voluntatem facis.

Sed suam potius quam Dei voluntatem facere, est sibi Deum subdicere.

Ergo nisi te subdas Deo, Deum tibi subdis: Quod cum sit horrendum dictu, & factu etiam magis execrandum, potens est motivum ad nos perficere Deo subdicendos.

I. PUNCTUM.

Luc. 2.

AB anno duodecimo Christi Domini, atque ab ipsius reditu Jerosolymitano in Nazareth, pauca hæc de illo referantur; Et descendit cum ois, & venit Nazareth

& erat subditus illis. Et Mater eius conservabat omnia verba hæc, in corde suo. Et Iesus proficiebat sapientia, & aetate, & gratia apud Deum & homines. In quibus illud supra omnem hominum atque Angelorum admirationem est, quod esset subditus illis. Expende singillatim omnia. Quis, quibus, quamdiu, quo fine, quomodo, & in quo illa est subiectio. Nempe in arte fabrili, & in omnibus obsequiis domesticis, quasi ille servus esset, ille qui est universorum Dominus. Nonne hic est fabri filius? Nonne hic est faber, filius Maria? dixerunt Judæi postea cum primum prædicare cœpit.

O mundi Architectum & fabricatorem universi, quò te devexit mea superbia, ut in angustas fabrilis officinæ descenderes, nec aliud per duodeviginti annos continuos, quàm illud vile officium, ad unius hominis directionem & imperium, exerceret. Certè nisi discamus subijci, &

Matth. 13.
Marc. 6.

Sap. 19.

humiliari hoc exemplo, verè de nobis illud sapientis asseretur; Omnes insipientes & infelices supra modum anima superbi. Quod quidem manifestè patebit ex Veritate proposita, si attendè consideretur; Quid enim insipientius & infelicius quam velle Deum tibi subdicere? At nisi te subdas Deo, Deum tibi subdu.

Ex. d. 10.

Ratio est plana & facilis; Nam nisi te subdas Deo, tuam potius quam Dei voluntatem facis; Quid planius? sicut enim nostra subiectio consistit in voluntate Dei faciendâ, sic nostra rebellio seu nostræ subiectiois defectus, nihil est aliud quam divinæ illius voluntatis neglectus. Vt quæ non vis subdici mihi? Nonnè hoc perinde est ac si diceret, usquequò non vis quod volo facere? O qualem Dei Domini Bonitatem! Hoc à creatura petere, hoc à servo postulare!

II. PUNCTUM.

In Ps. 32. Conc. 1.

SED suam potius quam Dei voluntatem facere, est Deum sibi subdicere, Nam Deus & divina ejus Voluntas sunt unum & idem; undè aptè S. Augustinus: *Quantum Deus distat ab homine, tantum Voluntas Dei à voluntate hominû;* ac proinde si tibi subdicis divinam voluntatem, subdicis tibi Deum, At verò cum tuam potius quam Dei voluntatem facis, nonnè tum tibi subdicis divinam illam Voluntatem? Nonnè ergo tum etiam tibi Deum subdis? Nec aliter Christus Dominus dicitur fuisse subditus suis parentibus, nisi quod ad eorum voluntatem se totum faceret? N. que se ipse Deo Patri aliter subdicebat, nisi quod non suam sed Patris voluntatem spectaret in omnibus, sicut ipse toties professus est: *Non quero, inquit, voluntatem meam sed eius qui misit me.* NON sicut Ego volo, sed sicut tu. Non quod ego volo, sed quod tu. Non mea voluntas, sed tua fiat. Hoc est se Deo subdicere. Tu verò qui contraria profusus desideras, Tu qui tuis desideriis Deo contradicis, ac proinde Deo dicis Non quod tu vis, sed quod volo; Non tua sed mea voluntas fiat; Quid hoc esse dices, nisi te tibi Deum subdicere?

Ioan. 5. Mat. 26. Marc. 14. Luc. 22.

quoniam cui exhibitu vos servos ad obediendum, servus estis eius cui obedistis? Quasi diceret, an ignoratis quod est tam manifestum ut omnes videant hac notâ servum alicujus & subiectum designari si obediat ejus voluntati? Non potest quidem homo sic negare suam servitutem & subiectio-nem Deo, ut se penitus retrahat à divina voluntate, nam si recedit ab uno voluntatis ordine, cadit in alium, ut docent omnes sancti Patres, sicque non ita Deo resistitur, quin fiat ocyus serius quod absolute velit: Sic enim Ille, *Consilium meum stabit, & omnis voluntas mea fiet.* Quando tamen peccas, aut quando citrà grave peccatum, vel etiam si nulla forte videretur inesse culpa, quando te à divina Providentia subducis, sic te ab aliqua ejus voluntate retrahis, sicque velles Deum se potius ad tuam voluntatè accommodare, quam tu ad ipsius nutum & ordinationem: quod est tam vere tibi subdicere Deum, quam vere illi subiectus esses, si non tuam, sed ipsius magis spectares voluntatem. *Servire mactasti in peccatis tuis prabuisi mihi laborem in iniquitatibus tuis.* Vix sine peccato talis subtractio fieri potest; & quando in tali peccato nihil aliud grave esset quam sic te à Deo retrahere, sic sibi Deum subdere potius, quam te illi, Nonnè hoc esset satis grave & deplorandum? Si quod Christus suis esset subditus, tam mirum videretur & alienum à divina ejus Majestate: Quid, quod Ille tibi subdatur? Ille tibi in concupiscentiis, & in peccatis tuis! O quam longè magis stupendum! sive Ejus Bonitatem, sive tuam spectes audaciam.

Es. 46.

1/a. 43.

2. PAR. 22.

Sic itaque pro præterito confundere, ut ad futuram subiectio-nem sis cautior, illudque David ad filium suum, tibi proponas; *Fui mi, sciso Deum patris tui, & servito ei corde perfecto, & a-nimo voluntario, omnia enim corda scrutatur Dominus, & universas mentium cogitationes intelligit: si qua seris eum invenies; si autem dereliqueris eum, proiciet te in aeternum.*

Vide Verbo Servire, Discipulus, Obedientia,

III. PUNCTUM.

Rom. 6.

NISI ergo te subdas Deo, tam manifestè tibi Deum subdu, quam manifestè tibi subdu a-tus voluntatem, cui tuam præfers, hoc ipso quo te illi non subdu; Cum nihil aliud sit subiectum illi esse vel non subiectum, quam voluntatem ejus facere vel non facere. Nescitis, inquit Apostolus,

DIE

DIE XIII. IANVARIJ.
 QUÆ EST OCTAVA EPIPHANIÆ.
 DE BAPTISMO CHRISTI DOMINI.

Sine modo, sic enim decet nos implere omnem Iustitiam. Matt. 3.

VERITAS PRACTICA,

Exemplo suo Christus Dominus, nos magis
 urget quàm imperio.

RATIO EST, Quia quo se Superior magis demittit ad inferiorem, ut eum provocet ad aliquid eo magis urgetur inferior ad illud præstandum. Sed Christus Dominus, cum exemplo suo nos provocat ad sui imitationem, magis se demittit, quàm si illud ipsum quod facit, imperaret. Ergo nos exemplo suo magis urget quàm imperio: Proindeque in iis etiam quæ non sunt ex præcepto fidelissime est imitandus.

I. PUNCTUM.

QUÆ de sancto Joanne Baptista referuntur ab Evangelistis, possent aliquantisper cogitari; tum verò hæc diligentius quæ de baptismo Christi Domini: *Tunc venit Iesus à Galilæa, in Jordanem ad Ioannem, ut baptizaretur ab eo; Ioannes autem prohibebat eum, dicens, Ego debeo à te baptizari. Et tu veni ad me! Respondens autem Iesus, dixit ei; Sine modo, sic enim decet nos implere omnem Iustitiã, tunc dimisit eum. Baptizatus autem Iesus confessus ascendit de aqua, & ecce aperti sunt ei cæli, & vidit Spiritum Dei descendentem sicut columbam, & venientem super se. Et ecce vox de cæli dicens: Hic est filius meus dilectus, in quo mihi complacui.* Ex quibus cum multa possint ad profectum elici, tum illud verò quod fecit & quod dixit Dominus, *Sic nos decet implere omnem Iustitiã*: ut nos exemplo scilicet suo provocaret ad perfectionem, sive ad ea fideliter præstanda quæ sunt tantum consilii & non præcepti. Neque enim hic solum ad baptismum qui est ex præcepto suscipiendus, nos excitat, sed ad alia quævis non præcepta, quæ nomine, *Omnis Iustitiã adimplenda* comprehendit, sicut & ipse baptismum suscepit, ad quem nulla eum necessitas obligabat.

Atque hinc excellens illa Veritas, & valde potens ad multa quæ non tam præcipiuntur quàm

confuluntur, *Exemplo suo Christus Dominus nos magis urget quàm imperio.*

Ratio est valde familiaris; nempe id usu quotidiano dicitur, quo se Superior magis demittit ad inferiorem, ut eum provocet ad aliquid, eo magis urgetur inferior ad illud præstandum, cum præcipue posset Superior pro iure suo imperare, & inferiorem cogere sub gravissimis pœnis; tum si non imperet, sed potius roget: si pœnarum loco proponat præmium, aut si denique aliquid longius remotum à sua dignitate non dedignetur; tunc certe inferior, aut durissimæ cervicis est aut flectetur tanta superioris demissione; Neque enim generosus animus se vinci benignitate patitur, ne dum ab inferiori, aut à pari, quantum minus à suo Superiore. Hinc est illud Ecclesiastici valdè notandum. *Sedes ducum superborum destruxit Deus, & sedere fecit mites pro eis. Radices gentium superborum arefecit Deus, & plantavit humiles ex ipsis gentibus. Pergitque pluribus Sapientis ostendere eos duces vel reges, qui cum mansuetudine & humilitate subditos suos regerent, longè apud illos plus valuisse, quàm superbos & efferratos.*

Indignabatur foris, filius senior quod Pater fratrem suum iuniorè à luxu & à meretricibus revertentem liberalius exceperit, tum verò Pater domo egressus cepit rogare illum, & statim sedatus est. Nonne sic regi malles mansuetudine quàm rigore? sed itane tuos regis, si quos habes regendos?

II. PUNCTUM.

SED Christus Dominus cum exemplo suo nos ad sui imitationem provocat, magis se demittit, quàm si illud ipsum quod facit, imperaret. Hoc est enim superiorem sese magis demittere, quando quod superior facit, magis est alienum, magis remotum, magis infra dignitatem illius qui se ita demittit. Est autem manifestum quod præire nobis exemplo sicut prævit Christus in Nativitate, in baptismo, & in reliquo vitæ cursu, longe magis remotum est & distans à summa ejus dignitate, quàm imperare illa ipsa, quibus ad exemplum

plum nostrum abstinuit, aut quæ sustinuit. Nam imperare proprius actus est Dominationis, & Excellentia; obedire verò & humiliari, servitutis, & abjectæ conditionis. Unde quantum dominatio & servitus, quantum excellentia & abjectio, longè inter se distant; tam procul & remote à seipso, se Christus demittit, cum ad illa infima & abjecta descendit, quæ mavult facere, & factio suo nobis commendare, quam imperare.

Is. 28.

Hinc fortè dictum à Prophetâ: *Vt faciat opus suum, alienum opus ejus, ut operetur opus suum, peregrinum est opus ejus ab eo.* Quasi diceret, opus proprium Christi Regis, & Domini esset imperare, & imperando nos regere: at vero aliena sunt ab eo, & peregrina illa, quæ ad nos, instruendos prælegit. Atq; illud est quod Apostolus tanto perè de Christo Jesu prædicat, *Qui cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est esse se aequalem Deo: sed semetipsum exinanivit, formam servi accipiens.* Et quæ plura illic sequuntur, non minus ad affectum ardentia, quam ad intellectum clara ut videas quò se usquè demiserit qui se nostrum exemplar fecit. Ah quoties vel videre dissimulasti, vel vidisse nil profuit?

Phil. 2.

III. PUNCTUM.

SIC nos igitur Christus Dominus exemplo suo magis urget quam imperio, Non modò quia inferiori em pudet non facere quod Superior facit, sed quia Superioris demissio & humanitas quæ in exemplo dato magis lucet quam in imperio exercito, tantam vim habet in animis hominum, ut qui alioquin fortè resistenter imperio cedant exemplo. Irritatur lege & præcepto concupiscentia, ut susè probat Apostolus: at emollitur exemplo & gratia. Hæc est lingua tertia qua ut est in Ecclesiastico, multos commovit. Prima lingua est conceptus mente formatus; secunda

Rem. 7.
Ecc. 28.

est verbum quo conceptus exprimitur, tertia vero est factum seu exemplum, quod longè magis movet quam verbum. Sic de Christo, postquam Prophetâ dixit, *Ei factus est principatus super humerum ejus, paulo post addit, Multiplicabitur ejus imperium, & pacis non erit finis.* id est, magis se ostendet Principem & ducem exemplo quam imperio aut præcepto, neque tamen propter eam minus erit imperium ejus, imò inde augetur, & à multo pluribus tranquille coletur, & pacificè.

Is. 9.

Hoc Christus stimulo suo imprimis urgebat; Scitu, inquit, quid fecerim vobis: Vos vocatu me Magister & Domine, & bene dicitu, sum etenim; si ergo laovi pedes vestros, Dominus & Magister; & vos debetis alter alteri lavare pedes. Exemplum enim dedi vobis, ut quemadmodum ego feci vobis, ita & vos faciatis, Amen amon dico vobis, non est servus major Domino suo, neque Apostolus major eo qui misit illum. Si hæc scitis, beati eritis, si feceritis ea.

Jo. 13.

Observe hæc postrema verba, non beatum dicit, qui sciat, se à qui faciat, undè tu vide quam multa scias, & pauca facias; Vide quàm parum scias te moveri tot exemplis quæ quotidie contemplaris. Vide quàm sit ferreus quem tanta non emollit & urget Charitas, tanta humilitas, tanta mansuetudo, & aliæ virtutes ad imitandum propositæ. Heu quanti longè retroque manerent nisi tua præclara exempla inspicerent; Ecce adhuc te peccimus auditos tot signis tuis, & doctrinis! Quid fieret si tantum lumen ad sequendum te non haberemus. Lege integrum caput notatum; & illud familiare habeto in omnibus: Itane Christus fecit? Aut sicut si has Christi voces audires? *Sequere me. Qui mihi ministrat, me sequatur. Quid ageres? Quid responderes?*

Vide, Verbo Exemplum, Imitatio.

DIE XIV. IANVARI.

Nisi forte sit Dominica secunda post Epiphaniam, Quæ dum occurret, illi standum, prætermisiss aliis.

DE SOLITVDINE CHRISTI DOMINI PER QUADRAGINTA DIES IN DESERTO.

Et statim Spiritus expulit eum in desertum. Et erat in deserto, quadraginta diebus & quadraginta noctibus, eratque cum bestiis. Marc. I.

Haynensis pars prima.

R

VERI.